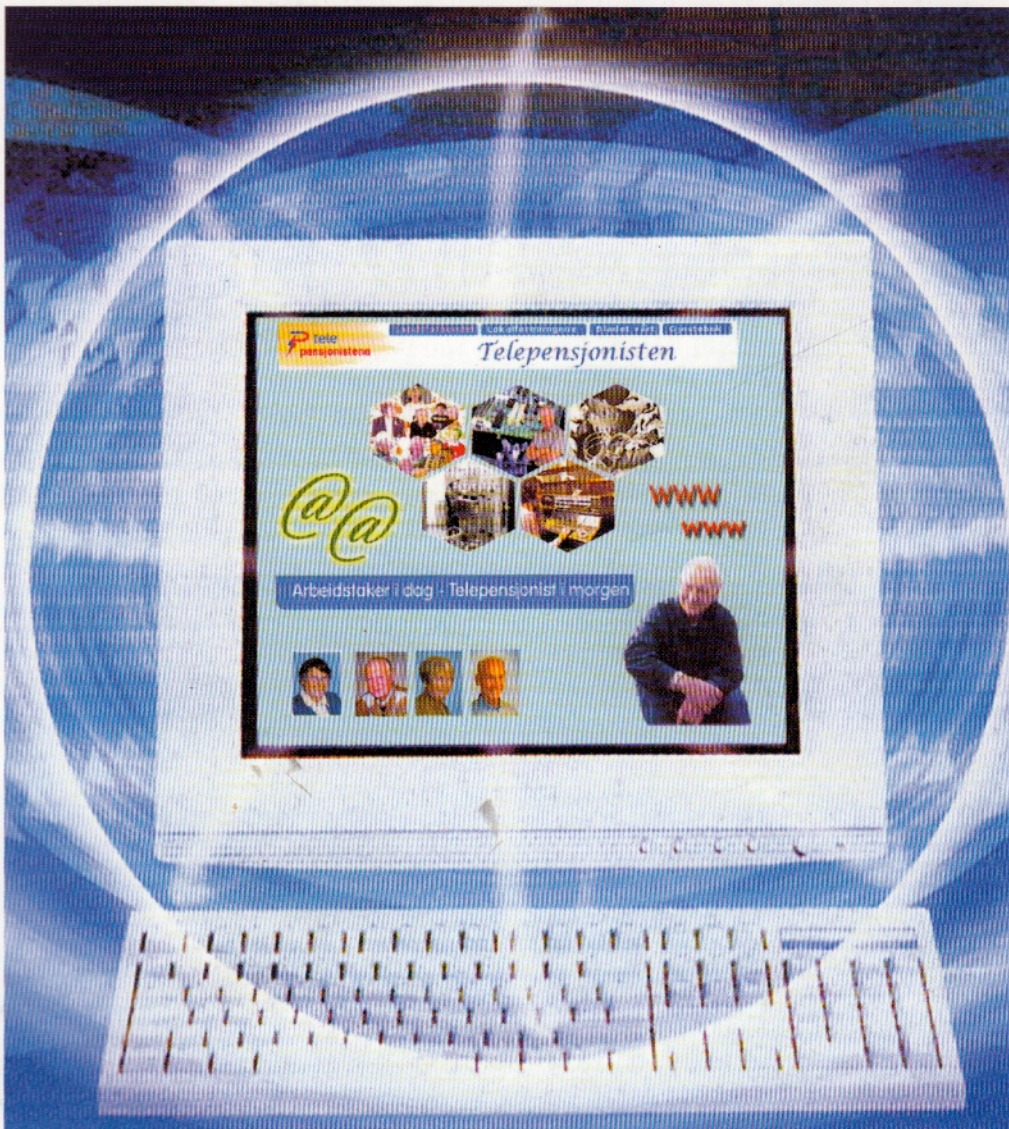


TELE PENSJONISTEN

Medlemsblad for Telepensjonistenes Landsforbund Nr. 3-4/02 - 29. årgang



God Jul

Adresse:**Telepensjonistenes Landsforbund****1331 Fornebu. Besøksadresse: Kongensgt. 8, Oslo.****Telefon 22 77 69 52, telefaks 22 77 69 55, e-post: kon.telepensjonistene @telenor.com****Landsstyret**

Leder	Gerd Waaktaar Gamst, Lille Borgenvei 14A, 0370 Oslo	tlf. 22 49 46 50
Nestleder		
Sekretær	Einar Heggelund, John Colletts alle 97B, 0870 Oslo	22 18 48 29
Kasserer	Ragnhild Møklebust, Ekraavn. 7C, 0756 Oslo	22 50 38 19
Styremedlemmer	Evald Hagenes, Veslefrikkvn. 13, 8800 Sandnessjøen	75 04 34 34
	Bjarne Ulvang, Myrholtet 242, 5142 Fyllingsdalen	55 16 38 65
	Gerd Parelius, Bøckmannsvei 24, 7019 Trondheim	73 93 10 20
	Synnøve Nordahl, Dragonstien 31, 1062 Oslo	22 30 51 02
Vararepresentanter	Astri Jodalen, Øvreveien 33, 2900 Fagernes	61 36 00 59
	Sivert Svanes, Venus vei 9, 3226 Sandefjord	33 47 57 25
Revisorer	Kjell Berglie, Selvbyggerveien 127, 0591 Oslo	22 65 30 05
	Rolf Sandaker, Prost Holsviksvei 38, 1362 Hosle	67 14 10 20
Vararepresentant	Reidun Sandnes, Terrasseveien 96, 0682 Oslo	22 26 49 80

Telepensjonisten kommer normalt ut 4 ganger i året.

Redaktør: Jahn Hassel, Harry Borthens vei 14, 7040 Trondheim tlf. 73 50 01 67

Forsidebilde: «Telepensjonistene på Internett». Bildeoppsett: Arne Fosse, Haugesund

Grafisk Produksjon: Lade Offset A/S

Opplag: 3600

Innhold:

Lederen har ordet	3	Bedre mat for eldre i Harstad	15
Nytt fra Arbeidsutvalget	3	Stavanger presenterer seg	16
Redaktørens hjørne	4	Telepensjonister i Spania	17
Om eldre og kosthold	4	Til topps med CALPE	18
Telepensjonistene på Internett	5	Foreningen i Tønsberg 25 år	15
Telepensjonistene mer synlige	6	Narvik - 100 år	16
Velkommen brosjyre	7	Ny forening i Narvik	22
Telepensjonister en ressurs	9	Fornebu et besøk verdt	22
En bit av krigshistorien	10	Telepensjonister på langtur	23
Om nisser og nasser	13	Teleminner	23
Telemuseet på Sørvågen forteller spesielle historier	14		

Frist for innlegg til neste nr.: 25. februar 2003Send helst stoff via E-post: janhasse@online.no eller på diskett via posten.

Redaktøren forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.



LEDEREN HAR ORDET

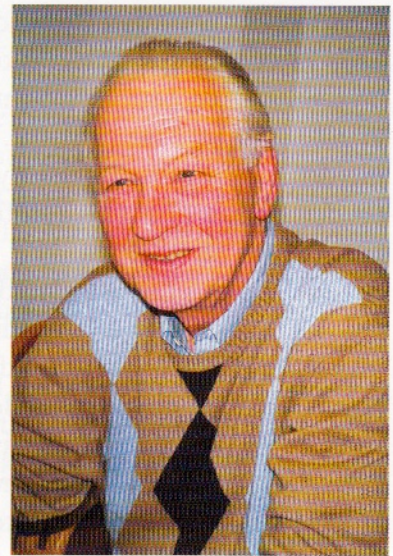
Dette blir dessverre mine avskjedsord som leder for Telepensjonistforbundet. Etter råd fra min lege trekker jeg meg tilbake som medlem av styret før jeg har stått valgperioden ut. Nestleder Gerd Waaktaar Gamst har overtatt ledelsen av forbundet og fortsetter inntil ny leder velges på landsmøtet i juni 2003.

Det har vært en ganske hektisk aktivitet for oss i Landsforbundet siden forrige utgave av Telepensjonisten. Etter en del flyttinger har vi nå fått hensiktsmessige lokaler i 3. etasje i Kongens gt. 8. "Sentrale enheter" har også fått kontor plass her og et trivelig treffsted. Det samme gjelder for Osloforeningen.

Forbundets økonomiske situasjon er vanskelig. Vi har søkt Telenor om finansiell støtte for 2003 og venter med spenning på hva resultatet blir.

Forberedelsene til landsmøtet i 2003 er i god gjenge, ikke minst takket være innsatsen til Trondheimsforeningen som står som arrangør.

På vegne av landsstyret vil jeg takke lokalforeningene for godt samarbeid i det året som har gått, og ønsker Gerd lykke til som forbundets fungerende leder. Samtidig vil jeg ønske alle våre medlemmer en god og fredfylt jul og et godt nytt år.



Arne Tofte

Nytt fra Arbeidsutvalget

Velferdsmidler og husleiestønad for 2003

Vi har sendt søknad til Telenor om velferdsmidler og husleiestønad for året 2003. Med søknaden sendes aktivitetsoversikt og budsjett for 2003, regnskap for 2002 samt spesifisert oversikt over antall medlemmer i de enkelte foreninger, slik Telenor ber om. Teleidrettsforbundet og Telenor Kulturforbund "konkurrerer" om de samme midlene og sender tilsvarende søknad.

I søknaden peker vi på problemene omkring husleiene til Telenor Eiendom. Disse husleiene økte merkbart i 2002, uten at TL fikk en tilsvarende økning av det totale tilskuddsbeløpet. I inneværende år har vi følgelig hatt ca 300.000 kr mindre å rutte med enn i 2001. Tildelingen til foreningenes drift og aktiviteter måtte derfor reduseres med ca. 15% i forhold til tidligere år.

I brevet ber vi om å få et møte med Telenor ASA/HR, og at også Telenor Eiendom deltar. TL vil gjerne få en avklaring av kriteriene for framtidig tildeling av midler. Vi må imidlertid se i øynene at Telenor for tiden kjører en stram økonomisk linje, og at dette får innvirkning på alle områder.

Landsmøtet 2003

Planleggingen av landsmøtet 2003 i Stjørdal har startet. Det tas sikte på en hovedforeleser fra ledelsen i Telenor for å orientere om utviklingen i

konsernet. For øvrig vil emnene være knyttet til pensjonsforhold, forbundets økonomi, arbeidet i SAKO og leie av kontorlokaler av Telenor. Vi er svært glade for at Trondheimsforeningen er villige til å ta på seg den praktiske gjennomføringen av arrangementet.

SAKO-arbeidet

SAKO-seminaret i Bergen i september var viet en orientering om første delrapport av Pensjonskomisjonens utredning. Dette møtet ble omtalt i forrige nr av Telepensjonisten. SAKO planlegger et nytt møte i slutten av november.

Telenors lommekalender

Telenor har besluttet at det ikke blir laget en egen lommekalender (7. sans) i år.

Flytting

Forbundet flytter nå for annen gang på et halvt år, denne gang fra 5. til 3. etasje i Kongensgt. 8. Vi håper dette blir permanente kontorer, for flyttingene tar både tid og krefter. Vi er godt fornøyd med de nye kontorene, og vi takker Telenor Eiendom som har vist stor velvilje for å få alt i orden. Forbundets adresse, telefon- og telefax-numre er uendret. Vår kontordag blir fortsatt på mandager.

REDAKTØRENS HJØRNE

Vi lever i en verden i forandring. Intet er som det var - heldigvis. Det nytter ikke å klamre seg til fortida, selv for en pensjonist. Om aldri så gammel, må vi lære oss å leve med det nye. Forsida på dette nummeret av Telepensjonisten symboliserer utvikling, og det som er blitt hverdag for stadig flere - kommunikasjon på Internett.

Lederskiftet i Landsforbundet kom brått og uventet, nok et bevis på at forandring hører livet til. Vi takker Arne Tofte for hans tid som leder, og ønsker Gerd Gamst velkommen i lederstolen.

Vi har lenge vært i julebordenes tid. Forretningsstandens har allerede vært i julestemning et par måneder. De venter rekordhandel, til tross for konkurser og raskt stigende arbeidsløshet. Vi pensjonister lar oss også påvirke av julehandelen. Enten vi har rømt til sydens varme eller er heime og klager på pensjonistoppgjøret - handle til jul så det svir, det skal vi i år også.

I Telenor gjentar historien seg med innskrenkninger, oppsigelser og redusert service overfor kundene. Som det har hendt før i Telenor, er tiden igjen blitt moden for en gjennomgripende omstilling. Det smerter selvfølgelig alle som er berørt, også de som ikke blir fristilt i denne omgang. Det at effektiviserings-prosjektet Delta 4 ble satt i gang for et par år siden, viste at tiden på nytt var moden for å trimme organisasjon og arbeidsrutiner. Så resultat bør ikke

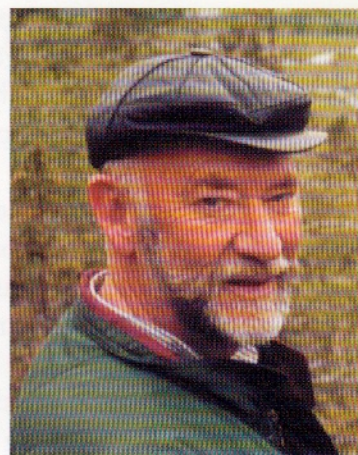
forbause noen. Men hardt er det alltid for de ansatte når slike forandringer skjer.

Våre foreninger seiler i medvind når det gjelder oppslutning, engasjement og reisevirksomhet, selv om det butter i mot med støtte til pensjonistene fra Telenor. De mange reisebrev vitner om reiseglede og opplevelser som beriker vennskap og hverdag og bringer kunnskap om verden rundt oss.

Landsforbundets har laget en brosjyre skal brukes til å gjøre telepensjonistene mer synlige overfor ledelse og ansatte i Telenor. Den skal også gjøre oss bevisst på nytten og fordelene å være medlem av pensjonsforeningen, og motivere andre for å bli medlem og delta på møter og aktiviteter. Derfor har vi tatt inn brosjyren i bladet, slik at den kan klippes ut, brettes og brukes av alle medlemmene til å sette fokus på telepensjonistfellesskapet.

Telepensjonisten ønsker alle sine lesere god jul og et godt nytt år. Samtidig håper vi på flittige bidrag til bladet i året som kommer.

Jahn



Om eldre og kosthold

Eldre mennesker er veldig opptatt av helse. Etter hvert som årene går, blir en mer og mer klar over at såkalt "god helse" er førstevalg på øverste hylle. De fleste av livets problemer blir betydningsløse i forhold. Samtidig er mange klar over at kosten er en av flere viktige addender i trivselssummen. Derfor leser vi gjerne med interesse hva professorer, forskere, leger og andre skriver om emnet, som for eksempel det Svein Bjørneby skriver i Telepensjonisten nr. 1-02.

Og da - dessverre - kan man bli forvirret. Bare litt forvirret, riktignok, men dog forvirret. For her har svært mange av ekspertene hver sin oppskrift for riktig kosthold. Ny forskning slår bena unna mange av fortidens "fakta". Kanskje bør du skynde deg å spise egg før det blir fy-fy igjen? Melk, som før

hadde helse i hver dråpe, erkjennes nå av seriøse forskere å være "mat for kalver" og "en veske full av nyttige næringsstoffer som den voksne menneskekropp forgjeves strever for å nyttiggjøre seg." Hva og hvem skal en tro på? De fleste av oss tror vel mest på det vi lærte som barn. Ergo drikker vi melk ennå noen år.

Det er interessant å se hva Bjørneby skriver om kolesterol. Det er mange i Norge som gjennom flere år har tatt sin kolesterolnedsettende medisin i sterk tro på at det er nødvendig. Har alt dette bare vært til bekymring og unødvendige kostnader for trygdeverket?

Bjørn Ramstad/ Trondheim.



TELEPENSJONISTENE PÅ INTERNETT

Telepensionistene har etablert sin egen Nettside: [http:// www.telepensionistene.no](http://www.telepensionistene.no)

Foreløpig er dette et prøveprosjekt, men vi har god tro på at våre Nettsider (for det er egentlig mange sider) blir en varig ordning. Det skulle bare mangle forresten, mange av oss har vært vant til å arbeide med terminaler og databehandling i årevis før vi ble pensjonister, så det er på tide vi tar fatt og prøver oss frem.

Mange av oss er vant til å bruke data, og mange bruker Internett regelmessig til bl.a. kontakt med familie og venner som kan være langt vekk fra eget hjemsted. Nå får vi:

- ≠ Et sted vi kan følge med i Landstyrets og Arbeidsutvalgets arbeid.
- ≠ En møteplass der vi kan «møte» kolleger fra andre deler av landet og fra andre lokalforeninger.
- ≠ En plass vi kan få vite hva de øvrige lokalforeningene driver med.
- ≠ En plass vi kan hente ideer fra, og hvor vi kan samarbeide om tiltak av forskjellig art.

Slik det er lagt opp til i startfasen, skal det være lett å komme i kontakt med Landsforbundets arbeidsutvalg og Landstyret. På Nettsiden kan vi lese notater fra Arbeidsutvalgets møter, referat fra Landstyremøter og viktige saker som Landstyret tar opp med Telenor, Bravida eller andre samarbeidende pensjonistorganisasjoner, slik som Landslaget for Offentlige Pensjonister (LOP), Norsk Pensjonistforening (NPF) og SAKO. Dette vil vi lett kunne få oversikt over ved å klikke på knappen LANDSFORBUNDET.

Hver av våre 36 lokal foreninger får sin egen side. Der kan vi finne informasjon om styret i foreningene og hva de har av aktiviteter. Det kan skje både gjennom tekst og bilder -etter hvert kanskje også med lydfiler. Lokalforeningene kan presentere emner som kan debatteres i andre foreninger, be om arbeidsutvalgets eller landsmøtets syn på forskjellige saker osv. Mulighetene er mange.

Klikker vi på BLADET VÅRT vil vi få et sammen- drag av stoffet i siste nr av "Telepensionisten".

Det blir også laget en "Gjestebook". Der det kan leseren legge inn kommentarer til aktuelle saker, hilsener til venner og kolleger, gode historier osv. Denne gjesteboken vil - når den blir åpnet en gang ut på nyåret - være åpen, slik at alle som går inn på siden kan lese det som andre har skrevet inn.

Ikke-medlemmer vil også kunne følge med i aktiviteten på våre nettsider. Vi håper at vi klarer å få sidene våre så attraktive at medlemsmassen også etter hvert vil øke.

Innholdet i Nettsiden blir en utfordring for både Landstyret, Arbeidsutvalget, Lokalforeningene og det enkelte medlem. Vi tror at Nettsiden kan bli et godt kontaktskapende organ oss Telepensionister imellom.

Vi håper også at nettsiden motiverer kommende pensjonister til å bli medlem av sin lokale pensjonistforening. Vi vet at de som blir telepensionister om 4-5 år, kan dette med bruk av PC, Internett og Nettsider mye bedre enn oss. Det er derfor nødvendig at vi kommer i gang nå, så får vi se hvordan dette utvikler seg. Det blir nok en del prøving og feiling på veien mot 'den gode Nettside'. Forbedringspotensialet er stort, og det vil være en morsom og nyttig læringsprosess som det kan være spennende å være med på.

Kan du lite om bruk av PC og Internett, har du kanskje barn og barnebarn som kan hjelpe deg å komme inn og se på vårt nettsted. Da vil du kanskje også ønske å lære deg det som skal til for å følge med på nettsidene våre. Vi er i gang - bli med på utfordringene som ligger foran oss, knott deg inn på:

<http://www.telepensionistene.no>

Du kan sende kommentarer og forslag til forbedringer til info@telepensionistene.no

Arne Fosse



TELEPENSJONISTENE MER SYNLIGE

Hvorfor bør Telepensjonistforeningene bli mer synlige i Telenor, og hvordan kan vi bli det?

Det var spørsmålene Styret tok utgangspunkt i da vi begynte å diskutere et opplegg for å gjøre oss mer synlige overfor vår tidligere arbeidsgiver og overfor mulige nye medlemmer.

Det er jo så enkelt at arbeidstakerne i Telenor ikke vet at Pensjonistforeningene eksisterer, dersom vi ikke klarer å synliggjøre oss på en bedre måte.

Landsforbundet ønsker derfor å nå fram med informasjon om våre pensjonistforeninger til:

- ≠ Bedriftens ledere og ansatte
- ≠ De som skal gå over i pensjonistenes rekker
- ≠ De som allerede er pensjonister
- ≠ Personalorganisasjonene

På Lederkonferansen i april 2002 ble det lagt fram et forslag til konkrete tiltak. Det ble fokusert på følgende punkter:

- ≠ Informasjon må følge avskjedsbrevet til de som slutter
- ≠ Utarbeide en folder som legges ut i Telenors bygninger og sendes til ledere
- ≠ Lage egen hjemmeside på Internett
- ≠ Informasjon på Telenors interne informasjonsnett **Telenor@work**
- ≠ En bredere distribusjon av bladet Telepensjonisten
- ≠ Samarbeid med Personalorganisasjonene
- ≠ Innlegg i Åpen Linje

Landsforbundet godkjente opplegget og ga klarsignal til følgende aktiviteter som nå er gjennomført:

- ≠ **Hjemmeside** på Internett. Arne Fosse, Haugesund, har tatt på seg den oppgaven. Første versjon finnes under [www. Telepensjonistene.no](http://www.Telepensjonistene.no)
- ≠ **Folder** som kan brukes av alle foreningene. Trondheimsforeningen tok ansvar for å lage den. En arbeidsgruppe

med Magnhild Hånes, sekretær, Tor Alfnes, styremedlem og Inger Qvam, leder, utarbeidet en folder som også er tatt inn i dette nummer av Telepensjonisten. Folderen er trykket i 2000 eksemplar og sendt til alle foreningene med oppfordring om å bruke den som informasjon om sin forening i sitt område.

≠ **Telepensjonisten** brukes til å informere om aktiviteter i Landsforbundet og de lokale foreningene. Et intervju med Konsernsjef Jon Fredrik Baksaas i Telepensjonisten nr. 2/02 ble sendt til alle informasjonssjefene i Konsernet.

≠ **Åpen Linje** tok inn en omtale av den nye brosjyren i nr 9/2002

Det er et mål at ledere med personalansvar skal bruke folderen til å informere eldre ansatte som er i ferd med å slutte, om hva den enkelte kan "oppnå" ved å være medlem i en telepensjonistforening.

Inger Qvam/ Trondheim

Folderen er trykt på de to neste sidene. Ved å klippe ut siden og brette den etter spaltene, får du et hendig format på nyttig informasjon som tar liten plass.

tele pensjonistene

Landsforbundet Lokalforeningene Bladet Åpen Linje Samarbeid

Telepensjonisten

@@@

Arbeidstaker i dag - Telepensjonist i morgen

WWW
WWW



INNMELDINGSBLANKETT

Jeg ønsker å bli medlem av Telepensjonistenes

forening:

(sted)

Etternavn:

Fornavn:

Adresse:

Postnr/poststed:

Fødselsdato og år:

Telefon:

E-mail adr.:

Evt. innmelding av ektefelle/samboer:

Etternavn:

Fornavn:

Fødselsdato og år:

Dato:

Underskrift:

Bladet Åpen Linje ønskes tilsendt :

JA :..... Nei:.....

Innmeldingen sendes:

OVERSIKT OVER DE LOKALE

FORENINGER:

Sted	Leder	Telefon
Arendal	Björg Berli	37088271
Bergen	Aslaug Hellevang	55134387
Bodø/Salten	Lilly Urskar Skotmyr	75560800
Drammen	Bjørn Ivar Eidsvig	32811460
Gjøvik	Willy Røed	61173181
Glåmdal	Jan Andreassen	62815940
Gudbrandsdal	Solveig Båtstøløkken	61236034
Hamar	Arne Trønnes	62523250
Harstad/Omegn	Henny Hofso	77061707
Haugesund	Arne Fosse	52716550
Helgeland	Evald Hagenes	75043434
Kristiansand	Elisabeth Augland	38085278
Kristiansund	Gerd Ohr	71671206
Larvik	Øyvind Jensen	33182746
Levanger	Sigrun Moe	74081362
Lillehammer	Else Doseth	61250315
Lillestrøm	Arve Dehli	63881422
Lofoten	Kjell Tetlie	76078312
Molde	Sigrid Jordhøy	71253313
Namsos	Randi Langås	74275068
Narvik/Omegn	Hjalmar Bruvoll	76946656
Nord-Østerdal	Klaus Lillevold	62481151
Oslo	Synnøve Nordahl	22305102
Ringørike	Halvard Solberg	32122709
Sandefjord	Gunn-Britt Lisberg	33472574
Sentrale Enheter	Gerd Waaktaar Gamst	22494650
Skien	Elsie Marit Hansen	35598477
Sogn og Fjordan	Björg Arskaug Vie	57821336
Stavanger	Mery Hope	51563384
Steinkjer	Sverre Steinstad	74153226
Tromsø	Anne-Berit Aune	77675100
Trondheim	Inger Qvam	73918150
Tønsberg	Astrid Fagernes	33325710
Valdres	Astri Jodalen	61360059
Østfold	Karsten Karlisen	69327227
Ålesund	Oddveig Saure	70137830

@@@



Telepensjonistenes
Landsforbund
Postadr. 1331 Fornebu
Tfn. 22776952
Besøksadresse:
Kongens gt 8, Oslo

Velkommen
som
Telepensjonist



HVORFOR PENSJONISTFORENINGER?

Det skaper positive holdninger i Telenor at spesielt lederne ser framover og tar ansvar for sin egen og sine medarbeideres framtid med henblikk på å se hva en pensjonistforening betyr, når det gjelder:

- å ivareta opparbeidede pensjonsrettigheter
- å ha et sosialt nettverk
- å videreføre tidligere nettverk
- å ha pensjonister som gode ambassadører for Telenor

HVA ER EN PENSJONISTFORENING?

Den er:

- Et tilbud til tidligere kolleger
- En god markedsfører for Telenor
- En samlende faktor for enhetene i Telenor
- En viderereføring av livskvaliteten etter mange år som yrkesaktiv
- Et dekkende behov som kan grunnngis i: samhold - felles aktiviteter - sosialt nettverk
- En forening som arbeider for å videreutvikle og beholde opparbeidede rettigheter

Dagens pensjonister arbeider også for morgendagens pensjonister

FORENINGENES MÅLSETTING

Foreningene følger Telepensjonistforbundets formålsparagraf:

"Forbundets formål skal være å verne og fremme medlemmernes sosiale, økonomiske og kulturelle interesser.

Med henblikk på dette skal forbundet samarbeide med samtlige organisasjoner i Telenor og andre insusjoner som tjener pensjonistenes interesser og fremmer deres saker."

Foreningene har videre som mål bl.a. å:

- Delta aktivt i alle forhandlinger og drøftinger som gjelder pensjonistenes forhold.
- Arbeide for å utjevne forskjeller og urettferdighet i vårt pensjonssystem.
- Forsvare våre pensjons- og skatterettigheter.

MEDLEMMER

I henhold til vedtektene kan følgende være medlemmer:

"Alle pensjonister fra Telenor og fra enheter i tidligere Televerket og Telegruppen samt deres ektefeller/samboere og gjenvende ektefeller/samboere, kan bli medlemmer i foreningene."

@@@@

Arbeidstaker i dag -
Telepensjonist i morgen

MEDLEMSTILBUD I LOKALFORENINGENE

Aktiviteten i de lokale foreningene kan variere. Som medlem kan du delta på:

- Medlemsmøter
- Turer innenlands
- Fjellturer
- Turer til utlandet
- Julelunsj
- Teaterbesøk
- Konserter
- Kurs
- Jentebølgen og lignende trimløp
- Trim av forskjellige former
- Aktiviteter og føle tilhørighet i et trygt miljø.

Andre tilbud:

- du kan få bistand i pensjonsspørsmål
- du får bladet Telepensjonisten
- du får Telenors blad Åpen Linje

Mer informasjon finner du på vår hjemmeside på Internett:

www.telepensjonistene.no
og på Telenor@work
(gjelder arbeidstakere)

Du kan også selv bidra med dine kvaliteter til å skape et godt miljø

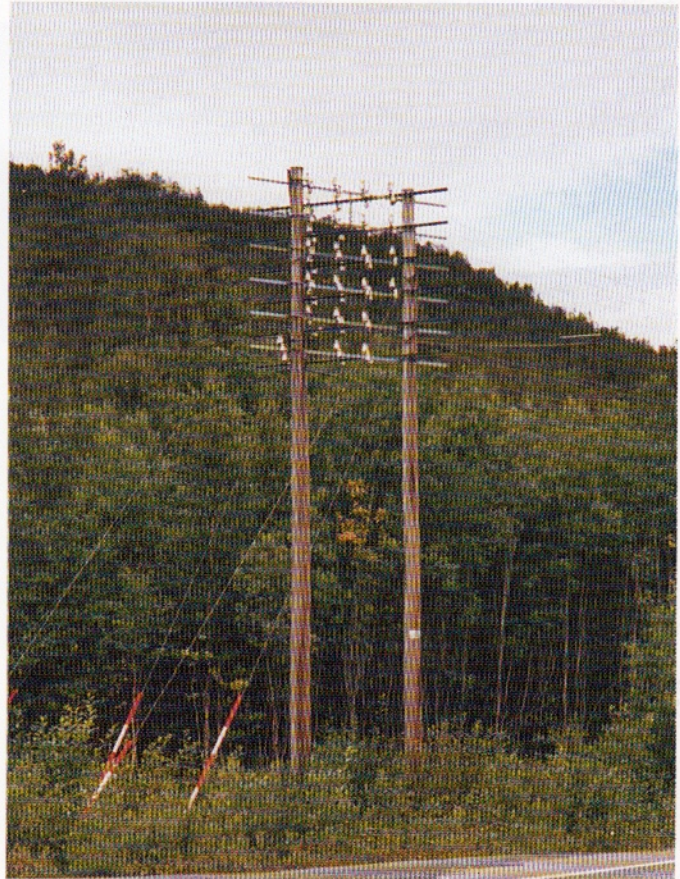
TELEPENSJONISTER EN RESSURS

Vi viser til Telepensionisten nr 2/02, hvor konsernsjefen i Telenor, Fredrik Baksaas, ser på pensjonistene i Telenor som en ressurs.

Vi må vel si oss enig i dette. Det gjør i hvert fall Evald Lindgård, Ernest Fosseng, Olav Lundberg og Erling Lundberg som alle har fra 45 til over 50 års virke i Telenor. I sommer jobbet disse med å sette i stand Norsk Telemuseums verneverdige linjekurs i Bardu.

Overfornevnte personer har en gjennomsnittalder på 74 år. Men dette hindret dem ikke i å reise stolper, klatre i dem for å slå på jern, bardunere og strekke tråd. I forbindelse med dette arbeidet ble det gjort opptak av NRK - for senere sending på Norge Rundt. Opptaket har vært sendt i TV, og mange kjente har sett dette.

Blant disse karene var det mye «mimring» fra den tiden de begynte i Televerket. De hadde da akkurat det samme arbeidsområdet som de nå avsluttet med som pensjonister. Tre av dette arbeidslaget begynte sitt arbeid i Televerket i nærheten av den plassen de nå var og jobbet på. Ja, disse pensjonistene har fått med seg mye erfaring fra Televerket, fra trådlinjor til digitalisering og optiske kabler. De er enige om at Televerket har vært en god arbeidsplass, selv om de også hadde mange tøffe oppdrag med slit, kulde og dårlige hjelpemidler i den første tiden. Men var det noen som klaget på Televerket i den tid, så sa de som Øystein Sunde "Du må ikke komme her og



"Trekantstolper" var en sjeldenhets, her en fra nedre Bardu.

komme her". For de fleste forsvarte Televerket så godt de kunne.

Tiden har kanskje forandret seg noe der? Vi fire på dette laget takker likevel Televerket for tiden vi fikk være der. Og det var artig for oss gammelkara å få lov til å jobbe med "gammalkursen" i Bardu igjen. Skulle det dukke opp nye oppdrag, og helsa holder, så tar vi gjerne i mot flere oppdrag!

Hilsen oss fire!

Erling Lundberg,
Tromsdalen

Ressursterke pensjonister som sikret verneverdig linjekurs i Bardu. Fra venstre Erling Lundberg, Ernst Fosseng og Olav Lundberg.



En bit av krigshistorien

Sverre Solberg er født 23. mai 1918 i Vågan i Lofoten. Han tok artium ved Volda landsgymnas i 1939 og Telegrafverkets høyere kurs 1939-41. Studerte ved NTH 1947-52. Pensjonert distriktsdirektør etter tjeneste ved Trøndelag distrikt 1971-87. Vervet av Secret service under krigen.

Det er høsten 2002. Et helikopter med tre nordmenn, fem svensker og en amerikaner tar av fra Abisko i Nord-Sverige (nord for Kiruna) og flyr inn mot grensa til Norge. De leter etter restene av stasjon "KARI", en illegal radiostasjon fra krigens dager. Det er kjentfolk med, og det tar ikke lang tid før sporene etter ei nedfalt koie dukker fram i den glisne bjørkeskogen. Flygeren setter helikopteret ned på en lysning. De er ved målet. En av nordmennene er Sverre Solberg, tidligere distriktsdirektør ved Trøndelag teledistrikt. Sammen med kollega Olaf Ellefsen betjente han radiostasjonen med kodenavn 'Kari' fra høsten 1944 til etter at krigen var slutt.

Minnene strømmer på. Sverre forlater de andre, setter seg alene på en stein i bjørkekrattet. Han får være alene en stund med sine tanker og følelser. De andre holder seg diskret i bakgrunnen til Sverre kommer ruslende tilbake, rank i ryggen som alltid.

-Ja, her var det altså jeg holdt til ved slutten av krigen, sier han stilt og viser fram en neve tomhylser han har gravd fram fra mosen der han satt.

Aprildager i 1940

8. april 1940 gikk Sverre tidlig til sengs på hybelen i Nordahl Brunsgate i Oslo. Som elev ved Telegrafverkets høyere kurs gjaldt det å være på plass frisk og uthvilt hver morgen. Det ble ikke stort søvn. Flyalarmen gikk første gang tidlig på natta. Ut på gata for å sjekke hva som skjedde. Flydur og kanontorden i det fjerne. Så ny flyalarm, tilflukt i T-banetunnelen en stund. Opp i gatene igjen, og møtte de første tyske troppene utenfor Stortinget på morgenkvisten. Velutstyrte kom de i busser og biler. Stemningen blant de norske tilskuerne var matt av fortvilelse og usikkerhet. På Teleskolen var det bare kaos ved fremmøte 9. april. Der var intet blivende sted. Sammen med

Sverre Solberg ved «stasjon Kari» sammen med svensken Gunar Isberg fra Kiruna høsten 2002



kammeraten Helge Blindheim fra Vigra stakk de fra Oslo og la kursen nordover. Lokaltoget tok dem til Roa stasjon, hvor det var stopp grunnet avsporing i en tunnel lenger framme. Ungdommene var spreke og tok bena fatt, inntil de fant annen skyss. Underveis møtte de en liten norsk tropp med Krag-Jørgensen gevær på nakken. Det var et lurvete følge sammenliknet med de velutstyrte tyske soldatene de hadde sett i Oslo.

Målet var å komme i kontakt med norske militære og melde seg til tjeneste. Det var slett ikke lett. I første omgang kom de seg til Gjøvik hvor de overnattet. Der traff de på en gruppe engelske frivillige som var på hjemveg etter å ha deltatt i krigen i Finland. Hva som hendte med dem disse aprildagene er ukjent.

Meldinger gikk ut på at det var på andre sida av Mjøsa de norske militære befant seg. Det var bare ett å gjøre - gå Mjøs-isen! De la ut på den sørpete vårisen med sko og kalosjer på bena og hatt og frakk som uniform. Sikkert et underlig syn da de kom til land ved Moelven. Norske tropper var ikke å se, så turen bar videre oppover Gudbrandsdalen med tog. Etter hvert var de blitt en liten gruppe av ungdommer som ønsket å ta opp kampen mot tyskerne. Om kvelden strandet de i Dombås-traktene. Husvære var ikke å oppdrive, de møtte bare stengte dører. Det var ikke annet å gjøre enn å tøffe seg, og true seg på et hus oppi dalsida, til stor jammer og besvergelses fra huseieren. Men da ungdommene truet med anmeldelse og det som verre var, ble det stilt.

Dagen etter nådde de Åndalsnes. Der var det som Sodoma og Gomorra - fullt av norske og engelske soldater og kaotiske tilstander. Gutta fra Oslo meldte seg for en norsk offiser, men fikk beskjeden - Her er det alt for mye folk og for lite utstyr. Så Sverre og kompisen Helge dro til Ålesund via buss og bil. Helge Blindheim dro heim til Vigra, mens Sverre tok seg inn til Volda og søkte husvære hos sin gamle hybelvertinne fra gymnastida. Han ble tatt vel i mot, men nå ville også han heim - til Lofoten.

Skjebnen ville det slik at på havna i Ørstavik lå ei fiskeskøyte fra Henningsvær. Det var MK Rutland med Ole Fredriksen som skipper. De var klar for retur til Henningsvær etter å ha skyssset noen sunnmøringer heim fra Lofoten til Ørsta. Sverre hyrte seg på i en fart, og de stakk til sjøs. De passerte Kristiansund mens byen sto i flammer etter tyske angrep. Skipperen fant det da best å stikke til havs.

De så stadig engelske krigsskip underveis, men ingen brydde seg om dem. De kom til lands i Bodø. Etter et kort opphold der, stakk de over Vestfjorden i kveldinga.

Ved innseilinga mot Svolvær dukket en av fiskebåtene til Sverres far opp på vei inn til havna. Båten ble praiet, og overraskelsen var stor da eldstesønnen Sverre så uventet dukket opp fra svarte havet. Det ble stor og overraskende hjemkomst. Da var det blitt 15. april 1940. Seks dager fra Oslo til Kabelvåg med krig på alle kanter, var et kjapt vågestykke.

Klar for jobb

Det ble å jobbe som telegrafekspeditør i Svolvær ut over sommeren til forholdene ble mer normale. Så bar det tilbake til Oslo for å fullføre teleutdanningen. Høsten 1941 var så Sverre Solberg klar for Telegrafverket. Da hadde han lært telegrafi og teleteknikk nok til å kunne drive radiostasjoner om det knep. Og det gjorde det!

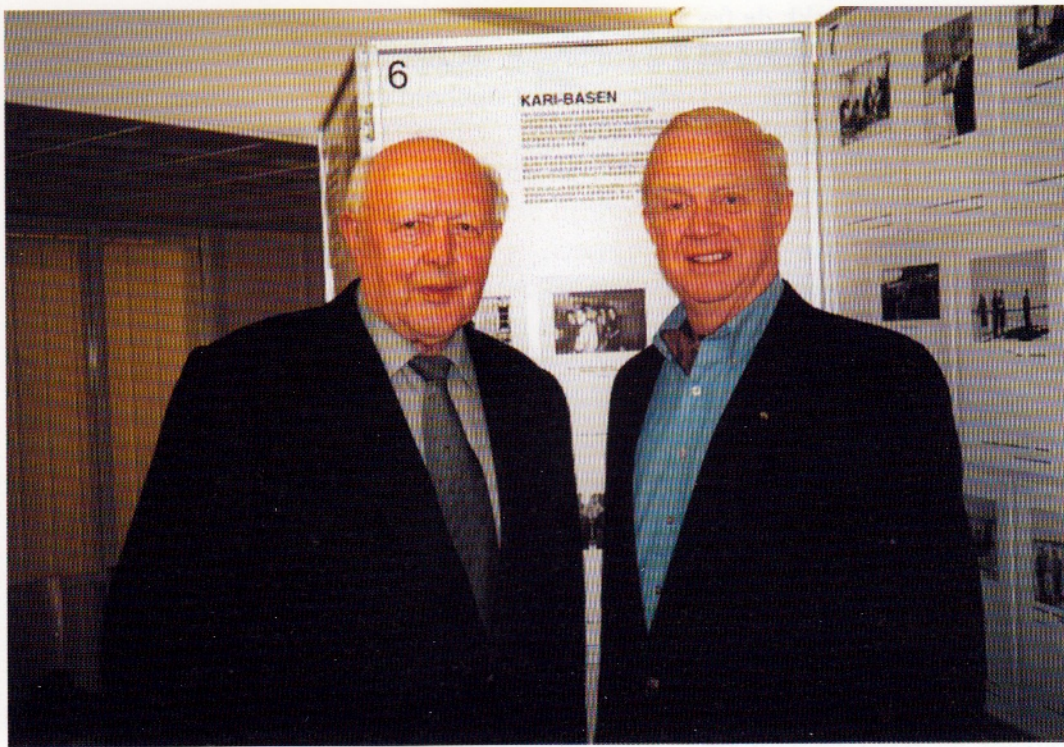
Han ble først beordret til tjeneste i Svolvær. Der kom han i kontakt med Brynulf Tvedt som hadde fått tak i et radiosett i Oslo. Det ble satt opp i skipsverftet til familien Tvedt. Men de fikk ikke radiokontakt, tross iherdige forsøk. En vinterdag tidlig i 1942 pakket de radioutstyret i ryggsekker for å flytte til en bedre plass. Alle veier var bevoktet, og de måtte over ei bru hvor det var en tysk vaktpost. De valgte å ta sjansen på høylys dag under foregivende av å skulle på hyttetur. Litt skoletysk kom godt med, nok til at de greide å bomme røyk som avledningsmanøver, og alt gikk bra. Men skjorta var svett etterpå. Radioutstyret ble plassert i en kraftstasjon, men heller ikke her lyktes det å komme i kontakt med London.

Avsløring og flukt

Moen i Målselv var et knutepunkt for kommunikasjonene i Troms. I 1944 var Sverre Solberg stasjonert der sammen med blant andre telegrafekspeditørene Olaf Ellefsen og kona hans, Aslaug. De drev med illegal etterretning i tillegg til jobben. En annen kollega, Magnus Nordmo, var teletekniker i Tromsø og en fast kontakt der. Men det gikk galt til slutt.

Aslaug og Olaf bodde på en nedlagt gård utenfor Moen. Der hadde de rigget opp en radiostasjon med dekknavnet 'Venus'. Derfra sendte de meldinger til de allierte i London om troppeforflytninger, vær-rapporter og all annen aktivitet. Spesielt hett stoff





Solberg sammen med den tidligere amerikanske militærattacheen i Stockholm, Carl Gustav Finstrom, ved møtet i Abisko.

var alt som hadde med slagskipet Tirpitz sine operasjoner å gjøre.

Ut på sommeren -44 hadde tyskerne peilet stasjonen. En augustdag stormet et telegrafbud inn på telegrafstasjonen på Moen og ropte at nå gikk tyskerne helt amok. Det var et styr av soldater og kjøretøy og en trafikk etter veiene av en annen verden. Sverre var på jobb, mens Olaf og Aslaug hadde fri og opererte den hemmelige radiostasjonen. Sverre skjønnte hva som var på gang. Han koplet seg inn på en provisorisk linje til gården hvor de bodde, for å varsle om den tyske aktiviteten. Men det var for sent. Svaret han fikk var et kort - Ja? Sverre begynte å fortelle hva som sto på, men ante plutselig uråd og spurte: -Er det deg, Olaf? -Ja, Ålaff, ja! - kom svaret. Da skjønnte han hvor landet lå, og kviterte med et saftig -Kyss mæ i ræva! - og slengte på røret.

Olaf og Aslaug var tatt. Nå brant det under føttene på Sverre også. Han stjal en sykkel, fauk heim, pakket det aller nødvendigste og strøk til fjells som flyktning. I mer enn et døgn lå han skjult oppi fjellsida og fulgte med tyskernes aktivitet nede i dalen. De var ute med hunder, men Sverre hadde vasset i alle de bekkedar han fant for at hundene ikke skulle få ferten av han. Til slutt drev sulten han ned til Nymogården hvor han hadde kontakter. Der fikk han i all hast litt mat, ble utstyrt med et lite telt og utstyr og ført til en skjernet plass i et orekratt ved elva.

Morgenen etter dukket Nymo-karene opp med en

med kodene. Da tyskerne skjønnte det, slo de han ned med geværkolben. Olaf greide å rømme under dramatiske omstendigheter, til tross for skarpt vakthold, men det er annen historie.

Olaf ble brakt til teltet hos Sverre i miserabel tilstand. Nesebeinet stakk hudløst og hvitt ut av ansiktet. Hjelperne hadde vært innom distriktslegen og fått transalve, bandasjer og klyper til å feste med. Legen våget ikke å komme selv. Sverre doktorerte så godt han kunne mens de to lå i skjul. Etter noen dager hadde tyskerne roet seg ned. Da dukket en grenselos opp og tok dem med på en lang og strabasjøs fottur i dårlig vær over fjell og vidder til Sverige. Først til motstandbevegelsens radiostasjon 'Kari' som lå på svenskegrensa. Derfra bar det ned til samer i Laimolahti ved Tornetrask i Sverige og videre til Stockholm. I Stockholm traff de kollegaen Magnus Nordmo fra Tromsø. Også han hadde måttet flykte over hals og hode via Kiruna, etter at tyskerne hadde avslørt organisasjonen deres.

Tilbake til "Kari"

I Stockholm fikk de medisinsk behandling og var raskt på fote igjen. Olaf og Sverre ble briefet av engelsk etterretning og fikk utstyr og opplæring i den engelske ambassaden, før de ble sendt tilbake for å operere stasjon 'Kari' resten av krigen. Normale dager ble avløst av farlige hendelser, men stasjonen lå godt gjemt og ble aldri oppdaget av tyskerne. Men det hendte at de lå med fingeren på avtrekkeren mens tyske patruljer streifet i nærheten.

Fra høsten 1944 og til langt ut i juni opererte Olav og Sverre stasjonen. Det ble knyttet nære forbindelser til svenske samer og andre som jevnlig kom med etterretningsnyheter, forsyninger og flyktninger. Sverre måtte være alene på stasjonen fra freden kom og til langt ut i juni, før han fikk ordre om å pakke ned stasjonen og transportere radioutstyr og våpen til trygg plass på svensk side. 17. mai 1945 opplevde han som en svart dag, der han satt i ødemarken alene og syk av hjemlengsel, mens han lyttet i radioen på hvordan nasjonaldagen ble feiret i Oslo.

Treff i Abisko

Etter krigen var det ikke mye snakk om disse og liknende opplevelser. Tausheten var pålagt. Men med tida har krigsopplevelsene blitt en del av historien vår som bør berettes for etterlektene. Svenskene har også begynt å søke etter sin krigshistorie. Da de klarer over at en alliert etterretningsstasjon så å si lå på riksgrensen med et hjørne i hvert land under kri-

gen, søkte de etter historien til stasjon "Kari". Kanskje særlig fordi etablering og drift av "Kari" skjedde i samarbeid mellom norsk, svensk og britisk etterretningstjeneste, og antakelig var ukjent for den svenske regjeringen.

De fant fram til Sverre Solberg og inviterte han som foredragsholder til et historisk treff i september 2002 i Abisko i Nord-Sverige. Sverres oppgave der var å holde foredrag om det gode og viktige samarbeidet med folk fra sameslektene Gaup og Nutti og andre samer under krigen. I dette opplegget lå også en tur tilbake til tuftene etter stasjon "Kari" som spilte en viktig rolle som meldingssenter under siste del av krigen.

Minnetreffet i Abisko i høst fikk stor oppmerksomhet i Sverige. Men aller størst var nok opplevelsen for den 84-årige televeteranen Sverre Solberg fra Norge, som fikk oppleve gjensyn med personer og steder som for alltid har brent seg inn i sinnet.

Om Nisser og Nasser

Jeg har laget et nytt ord, - Nasse. I motsetning til Nissen er Nassen en luring som tar litt fra alle og gir til seg sjøl og sine. Det blir stadig flere Nasser rundt oss. Kanskje er vi i ferd med å bli et Nasseland i stedet for et Nisseland, som vi har tradisjon for? Dumme nok er vi kanskje uansett?

Noen har loppet bankene våre for en dryg milliard, under påskudd av å ha så mange inkassosaker på gang at de trengte milliardlån for å få inn pengene. Nisser skjønner ikke slikt, men Nassene i Sparebank 1, og mange andre, de trodde på Julenissen!

Telenoret tjener mye, men ikke nok, har Nassene funnet ut. Derfor må mange gode tele-nisser pakke snippeska og gå hjem. Men taket har jo ramlet i hodet på telenorene før, og de fleste har overlevd.

Telenoret entlediger tusentalls, men ingen utover presenil alder, - de fra 58 og opp. De unge som kan, vil og vet, må gå. Synes jeg hører gammelmannshosten i mobilen og gnyet fra medarbeider-samtalene med de som ikke frivillig tar sin stakk og går.

Nå skal det også spares i psykiatrien. Hvem som er galest kan diskuteres. De innelåste, eller Nasser som ikke trenger papir på at dem er rett, men som kutter psykiatristillinger for at budsjettene skal gå i

hop. Det er rimelig likt det Telenoret gjør. Jeg trengte litt hjelp her om dagen for å finne ut av regninga mi etter feil på telelinja. Kul forpinna å få tak i et menneske, bare en stemme som gnol om å taste slik og sånn, for å ende opp i en kø som aldri tok slutt. Sånn tjener Nassene mer på tellerskrittene, og enda mer på at klager ikke når fram, så de slipper å slå av på regninga. Det er god Nasse-taktikk.

Metanol, egg, kjøtt og julebord, det er fal'i det. En do-dag fordi egget var bløtkokt, betyr lite i forhold til å måtte ønske seg hvit stakk til jul. Lure barer bare lurer vann og smuglersprit i drinken, så blir Nassene enda rikere.

Sportsnassene var på TV-ruta her en kveld. Fem millioner kroner tok Stornassen for at ingen skulle si stygge ord om doping det neste året. Det skjønner jeg ikke. Folket roper da på rekorder, men skal det nødvendigvis skje på krykker og uten Sana-Sol? Det er rekord i hver sprøyte, spør du meg.

Men ellers er verden snill. Penger har vi nok av, og vi har mer enn hva vi trenger. Så hvorfor klage? Og til høsten er det valg. Kanskje stemmer du på Sofuspartiet? GOD JUL!

Sofus



Telemuseet på Sørvågen forteller spesielle historier

Norsk Telemuseums utstillinger i den gamle telegrafstasjonen på Sørvågen gir god innsikt i den spesielle rollen denne stasjonen har spilt i den teletekniske utviklingen i Norge, men de forteller også mye om hvilken rolle teletjenestene har spilt i Lofotens historie. Der er det dessuten lagt vekt på å peke på menneskers betydning - både innen teletaten og for lokalsamfunnet.



Jarle monterer gammelt telefontstyr.

og motormuseum, dukkemuseum, en kopi av et høvdingsæte fra vikingtiden og antakelig mye mer som jeg ikke har oversikt over.

Også telepensjonister anbefales å ta en tur til Lofoten, der det er svært vanlig å ta inn i rorbuer

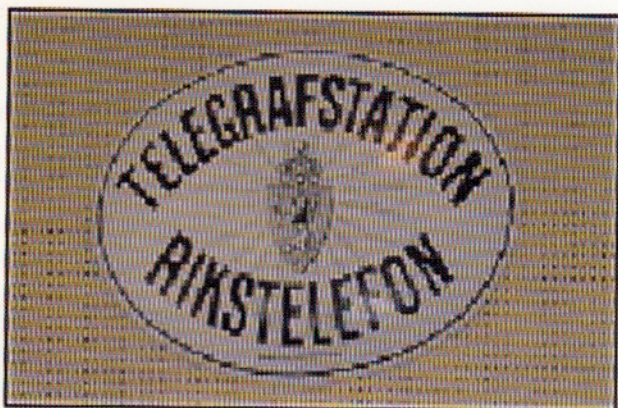
Å dra på ferietur til Lofoten er blitt svært vanlig, og det er få som angrer på å ha reist dit. Lofoten er et område som er fullt av vill og vakker natur, og der finnes det også mange andre turistmål. Fiskeværene ligger tett langs Lofotveggen - noen fortsatt i drift og noen vel bevarte som pittoreske landsbyer. I tillegg kan man besøke kunstutstillinger, båt-

som leies ut i de fleste av fiskeværene. De ser utenpå ut som de gjorde da det var 20.000 fiskere som dreiv vinterfisket, men inni er de fleste modernisert for å tilfredsstille turistenes krav til komfort. Og drar man til Lofoten, må man naturligvis besøke Telemuseet som ligger på Sørvågen i Moskenes kommune, lengst vest i øyrekka.

I den gamle, vakre telegrafstasjonen fra 1914 ble det i 1996 åpnet en underavdeling av Norsk Telemuseum. Den gangen hadde man konsentrert seg om den aller eldste, lokale telehistorien. Telepensjonisten Jarle Korneliussen, født og oppvokst på Sørvågen, og som gjorde tjeneste både som telegrafbud og som telegrafassistent der på 40- og 50-tallet, hadde gjort en formidabel innsats for å skaffe til veie det største klenodiet til museet; en nesten tro kopi av den aller første radiostasjonen i Norge, som ble satt i drift i 1906, altså nøyaktig 90 år før telemuseet ble åpnet. Ellers fantes morsenøkler og -mottakere, modeller av linje- og antenneanlegg og en god del bilder.

Merkeår for Sørvågen telegrafstasjon:

- 1861 Lofotlinja - telegraflinje langs hele Lofoten - tas i bruk
- 1893 Telefonen introduseres
- 1906 Radiotelegrafi Sørvågen - Røst/Værøy. Den første faste radioforbindelsen i Norge, og nr 2 i hele verden
- 1914 Telegrafan får nytt hus
- 1928 Duplex radiotelefont Sørvågen - Helle. Den første i sitt slag i Norge
- 1946 Radiolinjeforbindelse Sørvågen - Røst og Sørvågen - Værøy. Den første radiolinjeforbindelsen i Norge
- 1977 Telefonen blir automatisert
- 1978 Sørvågen Radio blir nedlagt



I årene som siden er gått, har museet etter hvert fått stilt ut flere objekter - både fra riktig gamle dager og fra mer moderne tid. I all beskjedenhet har jeg sammen med Jarle fått fatt i og montert på plass utstyr som viser utviklingen både innen telefon-, telegrafi- og radioteknikk. Kjell Alf Øye, sønn av Jorid og Peter Øye, som begge gjorde tjeneste på Sørvågen, henholdsvis som telefonassistent og

telegrafbestyrer, har dessuten gjort et formidabelt arbeidsstykke ved å samle og registrere et enormt bildegalleri. Det er utrolig mange mennesker som for kortere eller lengere tid har gjort tjeneste på Sørvågen telegraf-, telefon- og radiostasjon, og Kjell Alf har fått tak i bilder av de aller fleste. Han har også tatt vare på skriftlig arkivmateriale, og dermed bidratt til at "telegrafene" inneholder unikt studiemateriale for spesielt interesserte.

I bilde- og skriftdokumentasjonen finnes det historier og opplysninger om hvilken rolle enkeltpersoner har spilt- både for teleetat og lokalsamfunnet. Ett eksempel er fortellingen om Kristine Olsen, som betjente radiotelefonen på Helle fra 1928 og helt fram til stedet ble fraflyttet i 1950. Hun fikk aldri noen betaling, men var en svært betydningsfull person for alle som bodde på Yttersida.

Ulrik Nesset

BEDRE MAT FOR ELDRE I HARSTAD



Elsa Jervan Håker, telepensjonist i Harstad, viser fram hvilken emballasje som bør brukes for varm mat.

Harstad og omegn telepensjonistforening arbeider aktivt for å bedre eldre og pleietrengendes levekår.

For noen år siden drev Harstad kommune kjøkken ved de forskjellige institusjonene i byen. Beboerne fikk da nylaget middagsmat hver dag, og de som bodde hjemme fikk tilkjørt varm mat. Denne matserveringen var forbrukerne stort sett fornøyd med.

For å spare penger ble det, -mot stor motstand i befolkningen-, opprettet et sentralkjøkken ved Harstad sykehus med utkjøring av middagsmat til alle brukere. Denne maten blir tilberedt dagen før og kjølt ned, for så å bli varmet opp før den blir brakt ut neste dag. Med andre ord, - ikke nylaget mat. Et annet sparetiltak er å bringe ut kald middagsmat to til tre ganger i uken. De som bor hjemme må da varme opp maten selv.

Disse sparetiltakene har vakt stor motstand blant de eldre og pleietrengende i byen. Pensjonistforeningene i Harstad, med i alt ca. 1000 medlemmer, har derfor fått opprettet en arbeidsgruppe med sikte på å få gjeninnført kjøkkentjenesten ved de enkelte institusjonene. Arbeidsgruppen har hatt flere møter, både med berørte parter i kommuneadministrasjonen og med representanter for samtlige partier i kommunestyret.

I denne arbeidsgruppen er telepensjonistene representert med vårt medlem Elsa Jervan Håker. Hun er sekretær i arbeidsgruppen. Hele styret deltar for øvrig i de interne møter hvor det videre arbeidet med

å få gjenopprettet institusjonskjøkkene blir planlagt og videreført.

Henny Hofso



STAVANGER PRESENTERER SEG



Stavanger Telepensjonistforening ble stiftet 26. februar 1976. Foreningens første formann var Per Monsrud fra Rogaland Radio. Det var 40 medlemmer fra begynnelsen, og kontingenten var 30 kr pr år. Foreningen hadde ikke eget kontor, så styremøter og medlemsmøter ble holdt i Telemessa i Kanik. Der var de fleste kjent og følte seg hjemme. Medlemsmøtene var siste mandag i måneden, unntatt mai, juni, og juli. Medlemmene er fra Stavanger og Rogaland radio. Det er flere som bor i Sandnes og Bryne. Medlemstallet pr 31. desember 2001 var 144 medlemmer. Kontingenten er 100 kr i året. Mery Hope er leder for foreningen.

Først i 1987 fikk foreningen eget kontor der vi kunne ha styremøter og plass til arkivet. Vi hadde fått en gammel PC av Telenor, så vi var godt fornøyd med forholdene. Da Telenor flyttet fra Kanik til Forus i februar 2001, fikk vi leie et lite kontor på 2,5 x 3 meter. Det var så vidt vi fikk plass til sakene som vi fikk ta med oss. Styre- og medlemsmøter ble holdt i mesa. Telenor-bygget på Forus ligger ca 1 mil fra Stavanger, så de som ikke kjører bil må reise med flere busser for å komme på medlemsmøtene. Derfor har vi merket et fremmøtet har gått ned. Til de siste møtene har vi leid lokaler nærmere byen for at flere skal komme på møtene. Det er viktig med det sosiale samværet med tidligere kollegaer. Det er mange som ser fram til å kunne møtes til hygge og fellesskap. Julemøtet med middag på et av byens hoteller er veldig populært

Oppslutningen er bra, ca 50 - 60 medlemmer møter opp.

Det blir arrangert en ukes busstur i begynnelsen av juni hvert år til forskjellige steder i Norge. Mellom 25 og 30 medlemmer er med på disse turene. Men sist sommer gikk turen til Bornholm i Danmark. Vi hadde med en lokal guide som var et levende oppslagsverk. Han visste alt om Bornholm. Tilbaketuren gikk over Ystad, Malmø, Göteborg, Sandefjord og videre til Stavanger. Det var

en opplevelsrik tur med mange nye inntrykk. Vi var 32 medlemmer med på denne turen. Vi har også en eller to dagsturer i året, og de er veldig populære.

Landsmøtet i Telepensjonistenes Landsforbund 28. - 30. mai 2001 var lagt til Stavanger. Arrangementskomiteen sto for et vellykket møte.

Vi utfordrer Tromsø til å presentere seg i neste nummer.

Liv Arnesen



TELEPENSJONISTER I SPANIA

Mange telepensjonister fra Telepensjonistenes forening Sentrale enheter, har denne høsten vært samlet på Costa Blanca i Alicanteprovinsen i Spania. De fleste har bodd i Torrevieja, mens en del har bodd i Alfaz del Pi, som ligger et par timere kjøring nord for Torrevieja. Undertegnede som holder til i Alfaz del Pi hadde i oktober besøk av ikke mindre enn åtte telepensjonister. Senere møttes enda flere til lunsj i Torrevieja.



*En gjeng telepensjonister på besøk i Alfaz del Pi.
I nederste rekke: Inger Marthinsen, Solveig Beisland,
Solveig Berit Amundsen, Audum Færevaaag.
I bakerste rekke: Hermann Pettersen, Reidun Skogvang,
Mia Soknes, Odd Amundsen.*

Egentlig er det ikke noe merkelig at det befinner seg mange telepensjonister i Spania, da det er en stadig økende andel norske pensjonister som reiser til Spania om vinteren. Hvordan lever så de norske pensjonistene her nede?

Aktivt sosialt liv

De fleste lever trolig et mer aktivt sosialt liv enn de gjør hjemme. Fordi man lever i et fremmed land føler man behov for å være sammen med egne landsmenn, og det mangler ikke på aktivitetstilbud. Da man stort sett bare har kontakt med egne landsmenn, lever man på en måte på siden av det spanske samfunnet, på samme måte som mange innvandrere lever på siden av det norske samfunnet i Norge. Spansk-kunnskapene er som regel små. Mange kritiserer nordmennene for at de isolerer seg, men nordmenene oppfører seg ikke annerledes enn andre nasjonaliteter. Briter, nederlendere, tyskere, svensker har også sine egne samfunn. Det er ikke lett for en pensjonist å komme i kontakt med spanjoler i samme aldersgruppe, særlig ikke når man ikke snakker samme språk. Det er heller ikke lett å

lære et nytt språk når man er kommet litt opp i årene. Jeg synes derfor ikke det er noen grunn til kritikk.

Spansk helsevesen

Møte med det spanske helsevesen har vært en positiv opplevelse. Ventetiden for å få time i det offentlige helsevesen har vært kort, og med skjema E-111 betaler man ingenting for legebesøk. Også medisiner man får på resept er gratis. Det eneste aberet er at sjansen er stor for at man kommer til en lege som ikke kan engelsk. I det hele tatt er engelskkunnskapene dårlige i Spania. På fjernsyn hører man aldri et engelsk ord. Alle utenlandske filmer er dubbet. Det undervises i engelsk i skolen; likevel trefter man unge mennesker som åpenbart ikke kan snakke engelsk.

Stor byggeaktivitet

Det er en meget stor byggeaktivitet langs Middelhavskysten. Nye høyblokker skyter i været overalt. Det er blitt meg fortalt at det til enhver tid er 100.000 leiligheter ledige langs kysten. Men alle de nye leilighetene blir likevel fylt opp. I Alicanteprovinsen har prisen på eiendom steget med over 20 prosent i årets første ni måneder.

Fint turterreng

Det positive med Alfaz i forhold til Torrevieja er at det er et glimrende turterreng i fjellene som omgir Alfaz. Jeg er en ivrig turgjenger, og går vanligvis tur i fjellene tre til fire ganger i uken. På en fjelltur nylig plukket jeg bjørnebær, druer, mandler, fiken og johannesbrød. Appelsinene begynner å bli modne i slutten av november. Og solen skinner stadig, selv om vi også kan ha dårlige perioder med vær.

Som man skjønner er det slett ikke dumt her nede. Men jeg må jo likevel innrømme at jeg savner Norge litt - og telepensjonistene!

Otto Döscher Tobiesen



TIL TOPPS MED CALPE



Vet du hva CALPE er for noe? Neppe - og derfor skal jeg her gi litt informasjon om denne eksklusive internasjonale foreningen. En forening som har sin bakgrunn i samarbeide mellom teletilsatte i mange land over hele jorden. Medlemmene har ikke bare ikke bare sin interesse i telekommunikasjon og teleteknikk. Det nesten viktigste er glede av og erfaring i fjellvandring og bestigning av fjelltopper. Minste høyde på omlag 2000 meter. Høyden på fjelltoppen kan avvikes, med dette må være godkjent av presidiet i foreningen. Norge, - som fremragende teleland og fjelland - har i alle år hatt ett medlem i foreningen. Antall medlemmer fra landene er svært, svært begrenset. Det er intet land som har mer enn to medlemmer.

Under et telemøte i Genève for mange år siden ble jeg kontaktet og informert om foreningen. Jeg ble innbudt til et møte i arbeidsutvalget i foreningen og forespurt om å stille som kandidat, da det daværende norske medlemmet hadde trukket seg etter meget langt medlemskap. Vedkommende hadde anbefalt meg som medlem. Jeg svarte ja på anmodningen og fikk en innbydelse til neste rådmøte som skulle holdes i Canberra i Australia. Her ble mitt medlemskap godkjent.

Jeg har siden hatt gleden av å treffe folk fra godkjente tele- og fjelland på alle kontinenter. Under møtet i Australia var det også vandring og toppbestigning i Blue Mountains nord for Sydney. Blue Mountains hadde jeg litt kjennskap til fra før - hadde vært der på besøk hos en venn som var ansatt

hos A/S Selmer som bygde et stort kraft anlegg i Blue Mountains i 1950/51.

På min anmodning er det kommet til nok et norsk medlem, og Norge er også representert i foreningens presidium. Dertil vil Norge fra neste periode også få presidenten i foreningen. En stor ære for Norge.

Etter sterkt norsk initiativ om å åpne for deltagelse av kvinner i foreningen, har presidentskapet nå endelig bestemt at kvinner kan være assosierte medlemmer, men uten stemmerett. Helt uforståelig ble det også bestemt at kvinner - foruten å ha inngående telekunnskaper og være fjellvante - også måtte være over en viss høyde, være slanke, ha blå eller brune øyne og lyst hår. Det ble også presisert at det kunne fravikes fra kravene om totalbildet var gunstig.

På siste møte i Budapest var det derfor mange kvinnelige kandidater som ble vurdert. Bare to kvinner ble godkjent, og jeg kan med glede fortelle at begge var norske. Disse to hadde de kvaliteter som skulle til, selv om de begge er noe for tunge (altså ikke for tunge) og har noen 'bulker' her og der, mens hår og øyne var tilfredsstillende.

I år var 'topptreffet' lagt til Norge - til den godkjente Gaustatoppen i Tuddal i Telemark. De mange deltakerne fikk en uforglemmelig dag på toppen (1883 m) - i strålende sol, vindstille og med et utsyn som dekket sjetdeparten av Norge. Neste dag var deltakerne gjester hos den ene av de norske assosierte medlemmene. Hun har et flott hyttekompleks øverst i Nord Bondal, en sidedal til Tuddal. Her var det stor servering av norsk mat og drikke. Hyttekomplekset er uten strøm og innlagt vann - bare solcellestrom og borevann ved hytteveggen. Det som imidlertid vakte størst interesse var utedoen - mange av deltakerne hadde aldri sett eller prøvd noe slikt. Det var atskillig film som foreviget

medlemmene sittende på utedoen - med åpen dør - og med det herligste utsyn til vann, fjell og vidde.

Medlemmene var også på tur i området og fikk se multemyrer med nesten moden multer, fikk prøve seg på ørretfiske og fikk innblikk i tidligere tiders seterdrift. Dessuten var det omvisning Bondal bygdemuseum med et rikt utvalg av gamle gjenstander fra 1600-1700 tallet fra gårdene i Nord Bondal. Et meget vellykket møte i Norge, fikk vi forståelsen av.

CALPE-foreningen arbeider også med spørsmål vedrørende tidligere teleansattes velferd. Dette spørsmålet blir nok noe varierende behandlet av de forskjellige lands teleselskaper. På siste rådsmøte i foreningen var dette et punkt på agendaen. Presidenten spurte forundret den norske representanten om bakgrunnen for at det største og dominerende norske teleselskapet kutter så sterkt i sine bevillinger til de tidligere ansattes foreninger. Han kunne ikke forstå dette i oljelandet Norge, med

et fremragende stort teleselskap som beviselig tjener store penger. Dette uroet presidenten. -Var det ny ledelse som hadde liten sans for de tidligere ansattes ve og vel?, undret han. Vi fikk oppklart at oljeinntekten ikke hadde noe med tele å gjøre, og at heller ikke vi kjente ledelsens beveggrunner, men at presidenten godt kunne ha rett i sine antakelser. På direkte spørsmål om hvordan presidenten kunne kjenne til dette, svarte han: -Vi har vår kilder.

Som nevnt gjør foreningens medlemmer et utmerket arbeid med å bringe kjennskap om sin tidligere arbeidsplass og det selskapet de arbeidet for. 'Topptreffene' gir utmerket kunnskap om andre medlemmers situasjon i land i hele verden. Som en kuriositet kan jeg nevne at f. eks. England kaller sin forening Committee of Legal Pioneer Arrangements. På tysk er navnet Anschuss für organisierte gebirgsfahrten. På italiensk er det Comitato per alpinista esistenza.

Harald-Petter N.

Foreningen i Tønsberg 25 år

Onsdag 12. juni feiret Telepensjonistforeningen Tønsberg sitt 25 års jubileum på Grepan kystpensjonat i strålende sol. Litt vind var det, men det la så visst ingen demper på stemningen.

Leder Astrid Fagernes kunne ønske velkommen til 64 medlemmer denne dagen, og syntes det var

hyggelig at så mange hadde møtt frem. Under jubileumsmiddagen fortalte fungerende sekretær litt om klubbens historie. Foreningen ble stiftet 30. mars 1977 Kjellemesa. Første leder var E. A. Paulsberg. Det har vært bare 4 ledere på disse årene, og det tyder på stabilitet. Klubben har nå 136 medlemmer.



Leder Astrid overrakte blomster til Knut Myhre som var det eldste medlemmet som var til stede. Det ble tid til sang og spill av Thomas Langaas, og det var flere som fikk seg en liten svingom. Det var en riktig hyggelig kveld. En sa det så treffende: "Det er nesten som et familietreff" Noen har jobbet sammen med mange og alle kjenner noen, så det er ingen dødpunkter når telepensjonistene møtes.

Jorunn/fung.sekr

Eldstemann Knut Myhre fikk blomster av leder Astri Fagernes i Tønsberg.

NARVIK - 100 ÅR.



Byen vår fyller 100 år i år. I bysammenheng er jo en 100-åring som en ungdom å regne, men Narvik har likevel en dramatisk historie og har vært igjennom en både voldsom utvikling og store omstillinger. Årsaken til at Narvik ble til, var de rike malmforekomstene i svensk Lappland og den isfrie havna i Narvik. På slutten av attenhundretallet, bygde svenske og norske rallare Ofofbanen. Det var et møysommelig slit disse mennene og kokkene deres utførte gjennom et ikke alltid like gjestmildt landskap.

Hvert år i mars feirer vi vinterfestuka til ære for rallarne og Svarta Bjørn. Svarta Bjørn ble symbolet for kokkene på anlegget. Hun var mørk, vakker og sterk, men det harde livet på anlegget knekte henne. Hun fikk tuberkulose og døde bare litt over 20 år gammel. Hun ligger gravlagt på rallarkirkegården i Tornehamn. På gravstøtten hennes står det kun: "Anna Norge".

Hver vinterfestuke blir det kåret en æresrallar og en Svarta Bjørn. Æresrallaren var i begynnelsen en virke-

lig rallar, en som hadde jobbet på anlegget da det ble bygget opp.

Av naturlige årsaker er det ikke flere igjen av den kategorien. I stedet blir en person som har betydd mye for byens utvikling valgt. Til Svarta Bjørn blir det valgt ei jentefra Nordkalotten. Disse to skal være med å bære tradisjonene videre.

Byen vokste fram på så og si jomfruelig grunn. I 1902 fikk Narvik

bystatus og hadde da en befolkning på 3000. Luossavarre og Kirunavarre Aktiebolag har vært en mektig bedrift, men en god arbeidsgiver. På det meste sysselsatte LKAB 1200 personer bare her i Narvik. De skipet hvert år ut et noe varierende antall millioner tonn jernmalm over Narviks havn. Mengden var avhengig av etterspørselen på verdensmarkedet. Rekord var i 1973, da det ble skipet ut ca 23 mill. tonn malm.

Malmbåtene på havna var mange, og i gatene var det et mangfold av sjøfolk å se. Vi fikk Sjømannshjemmet, der folk bodde mens de ventet på hyre. Vi fikk sjømannskirka, der vår forening nå



holder møtene. Nå er sjømannshjemmet blitt asylmottak og sjømannskirka er solgt til kommunen og blir brukt til møtevirksomhet, konserter og annen utleie. De karakteristiske malmdungene midt i byen er forsvunnet. Nå renner malmen ombord i de svære malmbåtene direkte fra togene som kommer fra malmfeltene. LKAB sysselsetter et stadig synkende antall personer, for tiden ca 265, medregnet togpersonellet.



Krigen.

Det var jernmalmen fra svensk Lappland som gjorde Narvik til en brikke i stormaktenes spill i 1940. Den 9.april ble panserskipene "Norge" og "Eidsvoll" senket på Narvik havn av tyske sjøkrigsrefter. 277 norske marinesoldater omkom og Narvik blei okkupert av tyskerne og siden gjenerobret av de allierte. Byen ble bombet og satt i brann, bygdene rundt Narvik blei beskytt og det gikk mange sivile liv. Mange soldater falt i kampene rundt byen. Narvik havn var en skipskirkegård. Gjenerobringen av Narvik blir regnet som de alliertes første seier over tyskerne. Siden trakk de allierte seg ut av krigen i Norge, til stor skuffelse for den norske bataljonen på Bjørnefjell som hadde fått fotfeste der. I stedet måtte vi kapitulere.

Etter krigen ble byen bygd opp igjen. Det var massearbeide å få, og folk strømmet til, men husnøden var stor i mange år fremover. Mesteparten av skipsvrakene ble fjernet, men "Norge" og "Eidsvoll" ligger fortsatt på bunnen av den ytre havna og skal visstnok være fredet som krigsminne.

Etter hvert begynte teknologien å endre byen. LKAB's transportanlegg blei modernisert og Televerket automatiserte. 7-800 offentlige arbeidsplasser er blitt sentralisert bort i løpet av få år. Malmbåtene på havna er få, men det er kolosser som i et jafs tar med seg like mye malm som fylte

mange malmbåter før i tiden. Det fåtall av mannskaper som nå er ombord, rekker knapt å komme i land en tur før båtene begynner å ta inn last. Effektiviteten er satt i høysetet og det har sin pris.

Teknologien har imidlertid også blitt en bærebjelke i dagens Narvik, og byen blir ofte omtalt som teknologibyen. ARE er et jernbaneselskap som transporterer gods østover til Finland og sydover til kontinentet. Stormaktene har igjen kastet øynene på jernbanen og havna, nå forhåpentligvis i fredelige hensikter. Representanter fra Kina, Russland, USA og EU har vært her og sett på mulighetene for en øst-vest forbindelse mellom USA og Østen.

I jubileumsåret har norske, britiske, franske og polske soldater som falt i krigen i Narvik, blitt hedret. Det har også de russiske og serbiske krigsfanger blitt, som døde i den beryktede fangeleiren i Beisfjord. Det har også vært mange besøk av gjenlevende soldater og gjenlevende fanger i regi av Narvik Fredssenter.

Naturen og Narviks spesielle beliggenhet innerst i Ofotfjorden, der Norge er på sitt smaleste, kan ingen ta fra byen. Alpinbakkene, ekstremporten i de høye og bratte fjellene og dykkersporten i fjordene med de mange skipsvrakene, er et populært reisemål blant turistene. Kanskje kan byen vår nå imøtese en periode med vekst i stedet for den stagnasjonsom vi har opplevd i mange år.

H.O.



NY FORENING I NARVIK

23. mai 2002 er offisiell stiftelsesdag for Narvik og Omegn Telepensjonistforening. Men foreningen har eksistert siden 1997 som lokallag av Ofoten og Sør-Troms Telepensjonistforening med hovedstyre i Harstad. Byen vår har 100 års jubileum i 2002, og det gir vel grunn til å fortelle litt om byen i dette nummer av Telepensjonisten. Dette forteller foreningens sekretær, Helene Olsen.

Leder er Hjalmar Bruvoll. Med i den nye Narvikforeningen fulgte medlemmer fra Bardu, Salangen, Lavangen, Gratangen og Ballangen. Innholdet i møtene går stort sett ut på sosialt samvær og et og annet kulturelt innslag. Vi er flitige til å kjøpe lodd, og det øker kapitalen vår. For tiden planlegger vi en tur til Luleå.



Styret i Narvik og Omegn pensjonistforening. Fra venstre: Anne Grethe Larssen, Bjørn Storlien, Hjalmar Bruvoll og Helene Olsen. Asbjørn Aspelund var ikke tilstede.

FORNEBU ET BESØK VERDT

Den 16. oktober reiste 80 av telepensjonistene i Østfold til Fornebu for å besøke Telenors monumentale bygg. Dette var en tur vi med stor forventning endelig hadde fått til. Vi ble godt mottatt av Kai Rosenberg og hans guider, og fikk en times omvisning rundt i den ene fløyen. Tenk å være ung og ha en slik arbeidsplass - riktig nok lite tenkelig for oss som arbeidet i "steinalderen" med papir og blyant.

Takk til Telenor-personalet som tok i mot oss. Gratulerer med en fin arbeidsplass som vil være moderne i mange år. Jeg anbefaler at andre telepensjonister arrangerer en liknende tur.

Karl Karlsen /leder



God plass både inne og ute hos Telenor på Fornebu

TELEPENSJONISTER PÅ LANGTUR

Vi i Tromsø liker å reise, men vi bor langt mot nord. For å nå ut i Europa startet derfor årets pensjonisttur med fly til Gardermoen. Der sto bussen fra vårt lokale selskap - BussRing Scandinavia med reiseleder- og tok oss til Kiel-ferga for sjøreise og transport til kontinentet.. Etter en fin fergetur og nyting av innseilingen til Kiel, kjørte vi gjennom Nord-Tysklands frodige landbruksområder. I Berlin tok vi inn på hotell IBIS som ligger i gangavstand til Alexanderplatz med Verdensuret og TV-tårnet. Vi oppholdt oss derved mest i tidligere Øst-Berlin. Her har det vært en rivende utvikling etter Berlinmurens fall fra 1989.

Gjennom to dager gjorde vi Berlin. Med egen buss og norsk guide tok vi en lang sightseeing gjennom tidligere Øst- og Vest-Berlin. Dermed fikk vi med oss de viktigste severdighetene og innblikk i byens nyere historie. Rester av muren og besøk på museet ved Checkpoint Charlie gjorde sterkt inntrykk. Nybygginga på Postdamer Platz viste deler av det moderne og rike Tyskland. En interessant båttur på elven Spree ga oss også innblikk i oppbyggingen av Berlin med flere gedigne byggverk under oppføring.

Gjennom fredagstrafikken forlot vi Berlin og kjørte vestover mot Celle. Vi passerte Elben ved Magdeburg og fikk et inntrykk av oversvømmelsene, men ellers unngikk vi de store vannmassene med unntak av noen kraftige skurer som kom ovenfra.

Celle er en fantastisk by hvor sentrum består av gågater omkranset av bindingsverkhus opptil 500 år

Tromsø-jenter ved rester av Berlinmuren.



gamle. Slottet og slottsparken er vakker og forsterker inntrykket av gammel storhet.

Deilig vær og massevis av fortauskafeer med god mat og drikke, bidro også til at vi likte oss ekstra godt der. Her bodde vi litt utafor byen i trivelige små gjestehus. Rundt oss var det frittgående kyr, hester, griser og høner, samt mye mygg som satte sine spor. Kontrasten til Berlin var stor.

Etter to dager i Celle dro vi rett nordover gjennom Nordvest-Tyskland, passerte Hamburg og kjørte gjennom Danmark på langs. Siste opphold var Skagen på nordspissen av Danmark. Her besøkte vi Den Nedsannede Kirke, Skagen Odde Naturcenter og Grenen. Været var fint, og vi var som unger der vi vasset langs strendene mot det punktet der Kattegat og Skagerrak møtes. Vandring gjennom byen med kald drikke på utekafeer smakte etterpå.

Color Festival tok oss fra Hirtshals til Oslo. Via Gardemoen og fly landet vi i Tromsø midt på natta til 28. august.

Anne-Berit, Tromsø



Tele - minner

Montøren gikk i ulendt terreng, og plutselig satt han fast i ei revesaks. Heldigvis var han ikke alene, så han fikk hjelp. Arbeidslederen måtte skrive skademelding. På spørsmålet om hva han ville gjøre for å unngå gjentagelse, skrev han : "Gjøre som reven, gå utenom".



MELD DEG INN I DITT HJEMSTEDS TELEPENSJONISTFORENING!

Her møter du venner og kollegaer og oppfrisker gamle minner

ARENDAL	Björg Berli	Sandnes	4812 Kongshavn	37 08 82 71
BERGEN	Aslaug Hellevang	Postboks 7150	5020 Bergen	55 13 43 87
BODØ/SALTEN	Lilly Urskar Skotmyr	Postboks 228	8001 Bodø	75 56 08 00
DRAMMEN	Bjørn Ivar Eidsvig	Heggeveien 13	3043 Drammen	32 81 14 60
GJØVIK	Willy Røed	Eventyrveien 6	2815 Gjøvik	61 17 31 81
GLÅMDAL	Jan H. Andreassen	Blomsterveien 37	2208 Kongsvinger	62 81 59 10
GUDBRANDSDAL	Solveig Båtstøløkken	Grendeveien 10, Sjoa	2670 Otta	61 23 60 34
HAMAR	Arne Trønnes	Oluf Melvoldsgate 32	2318 Hamar	62 52 32 50
HARSTAD OG OMEGN	Henny Hofso	Buveien 17	9406 Harstad	77 06 17 07
HAUGESUND	Arne Fosse	Hervikvegen 10 D	5521 Haugesund	52 71 65 50
HELGELAND	Evald Hagenes	Veslefrikkveien 13	8800 Sandnessjøen	75 04 34 34
KRISTIANSAND	Elisabeth Augland	Koggeveien 62	4624 Kristiansand	38 08 52 78
KRISTIANSUND	Gerd Ohr	Sørsundveien 28	6507 Kristiansund	71 67 12 06
LARVIK	Øyvind Jensen	Jegersborggate 8 C	3257 Larvik	33 18 27 46
LEVANGER	Sigrun Moe	Rognhaug	7600 Levanger	74 08 13 62
LILLEHAMMER	Else Doseh	Frødingfaret 8	2613 Lillehammer	61 25 03 15
LILLESTRØM	Arve Dehli	Gamle Rovensvei 39	1900 Fetsund	63 88 14 22
LOFOTEN	Kjell Tetlie	Postboks 2	8309 Kabelvåg	76 07 83 12
MOLDE	Sigrid Jordhøy	Torbjørnsveg 13	6429 Molde	71 25 33 13
NAMSOS	Randi Langås	Vasshusveien 2	7800 Namsos	74 27 50 68
NARVIK OG OMEGN	Hjalmar Bruvoll	Frydenlundsgate 34 A	8516 Narvik	76 94 66 56
NORD-ØSTERDAL	Klaus Lillevold	Hesteskoen 2 B	2500 Tynset	62 48 11 51
OSLO	Synnøve Nordahl	Dragonstien 31	1062 Oslo	22 30 51 02
RINGERIKE	Halvard Solberg	Krokenveien 16	3515 Hønefoss	32 12 27 09
SANDEFJORD	Gunn-Britt Lisberg	Sjøstrand 8, 8C	3209 Sandefjord	33 47 25 74
SENTRALE ENHETER	Gerd Waktaar Gamst	Lille Borgenvn. 14	0370 Oslo	22 49 46 50
SKIEN	Elsie Marit Hansen	Nedre Rønningen 6 B	3740 Skien	35 59 84 77
SOGN OG FJORDANE	Björg Årskaug Vie	Vie	6800 Førde	57 82 13 36
STAVANGER	Mery Hope	Johannesgate 23	4014 Stavanger	51 56 33 84
STEINKJER	Sverre Steinstad	Sundsnesveien 35	7670 Inderøy	74 15 32 26
TROMSØ	Anne-Berit Aune	Utsikten 78	9018 Tromsø	77 67 51 00
TRONDHEIM	Inger Qvam	Magnus Berfottsv. 1 B	7046 Trondheim	73 91 81 50
TØNSBERG	Astrid Fagernes	Jupiterveien 6	3113 Tønsberg	33 32 57 10
VALDRES	Astri Jodalen	Øvreveien 33	2900 Fagernes	61 36 00 59
ØSTFOLD	Karsten Karlsen	Skogfaret 33	1621 Gressvik	69 32 72 27
ÅLESUND	Oddveig Saure	Ørnetua 12	6009 Ålesund	70 13 78 30